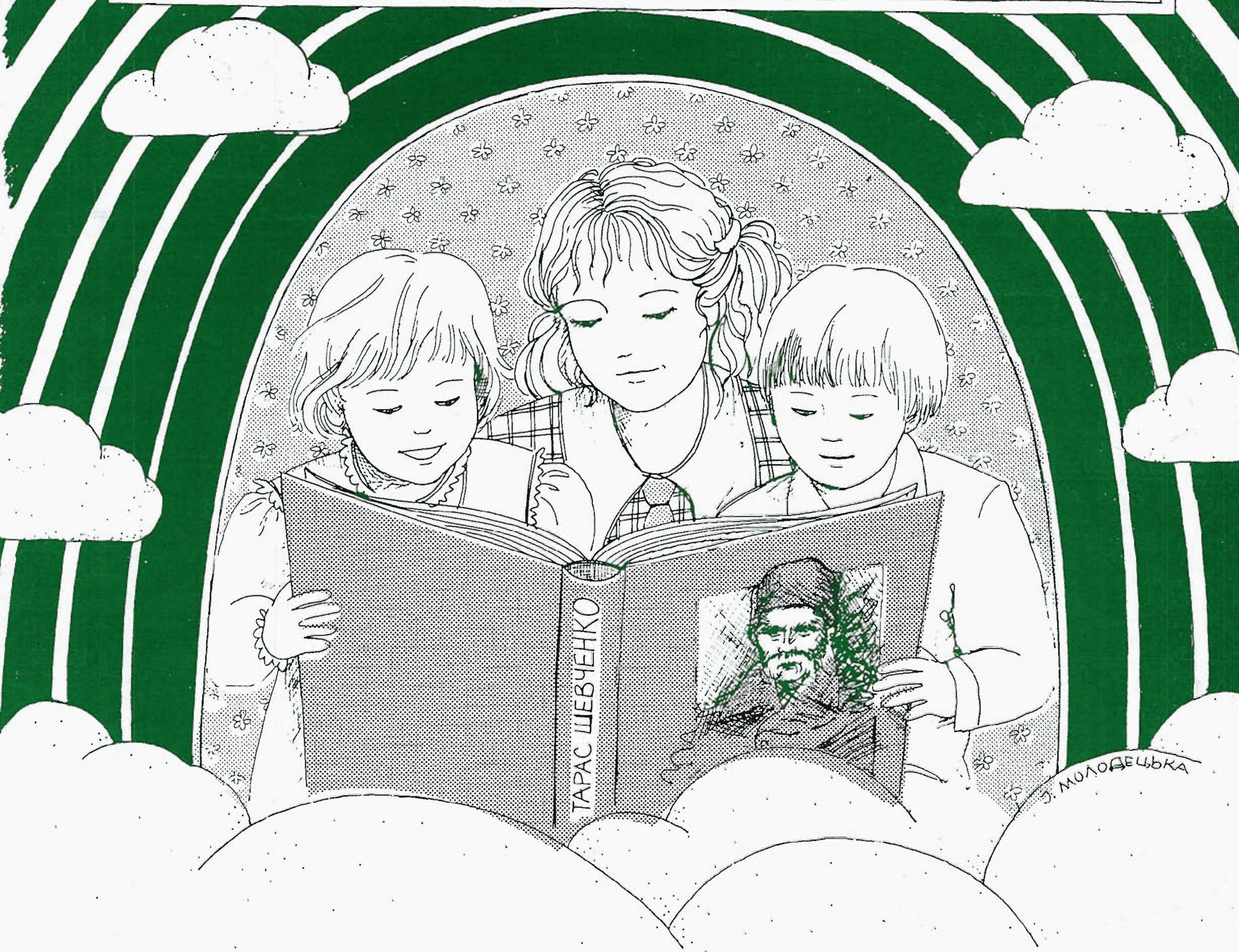
ВЕСЕЛКА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

РІК XXXI БЕРЕЗЕНЬ 1984 Ч. 4 (350)



THE RAINBOW

A CHILDREN'S MAGAZINE



ЯКИЙ ЦЕ ВІРШ?

Св - - - кр - - - - л - б - т -
Л - б - т - - - в - вр - м - л - - -
В - ст - нн - т - жк - - м - н - т -
З - Н - - Г - еп - д - м - л - т - !

ЗАГАДКОВА КАРТОЧКА

РИМОЦІН
і
КАРИКИЛІВ

Які це місцевості і чим вони славні?

РЕБУСИК

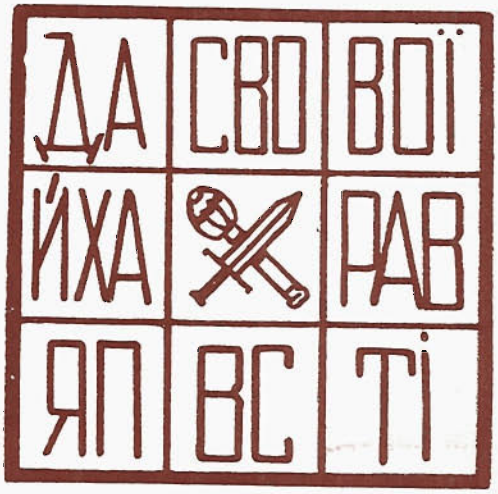


Відчитайте цей ребусик і скажіть, хто написав ці слова?

ШАХОВА ЗАГАДКА

Ходом шахового коника відчитайте вірші Тараса Шевченка.





ХТО Ж ЦЕ?

Плиг-плиг! Скік-скік!
В нього ніжки прудкі,
В нього вушка довгенькі,
В нього хвостик куценький . . .
Хто ж цей побігайчик?
Це сіренький . . . . . .

Євген Яворівський

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК у „ВЕСЕЛЦІ" за ЛЮТИЙ 1984 р.: ГРЕБЕНІВКА: 1) Штукарі. 2) Екразит. 3) Виставка. 4) Черемош. 5) Енерґія. 6) Напиток. 7) Криниця. 8) Оксамит. Читані поземо рядки, позначені римською цифрою I, дають: Шевченко. Позначені цифрою II, дають: Катерина. ПОМИГОЛОВКА: Козак, кусок, кіоск, кубок, комік, корок, куток, кулик, колик. Можуть бути й інші слова. СКІЛЬКИ ДНІВ? Двадцять вісім. ЗАГАДКА: Сніг. ХТО ВОНА? Ніч.

ВЕСЕЛКА THE RAINBOW
ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ КОЖНОГО ВІКУ

з кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода" заходами Українського Народного Союзу. Редаґує Колеґія. Річна передплата становить у ЗСА — 8:00 дол. у інших країнах — рівновартність цієї суми. Для членів УНС 5.00 дол. Ціна окремого числа 75 центів. Ціна подвійного числа — 1.00 дол.

THE RAINBOW — VESELKA

ISSN 0300-6379

Обкладинка роботи Ірини Молодецької

Published monthly, except May to August Bi monthly
at Jersey City, New Jersey
30 Montgomery Street — Jersey City, New Jersey 07302
Supscription $8:00 per year UNA members $5:00 per year
Entered as Second Class at Jersey City, N. J.

Ілюстрація на обкладинці:
Ірина Молодецька — Діти читають „Кобзаря"

ВПАЛА БАБА СНІГОВА...

Гляньте, снігова бабуха
Виглядає, мов без духа,
Похилилась голова,
Поламалася нога.

Як на сонце баба гляне,
То відразу тане-тане,
Ну, а сонце, теплий гість
Пригріває, мов на злість.



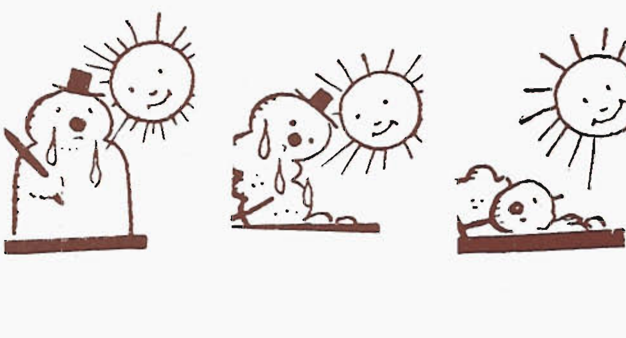
На кущах в старім саді
Розкричались горобці:
Чір-чір-чір, чи баба знає,
Що тепер її чекає?

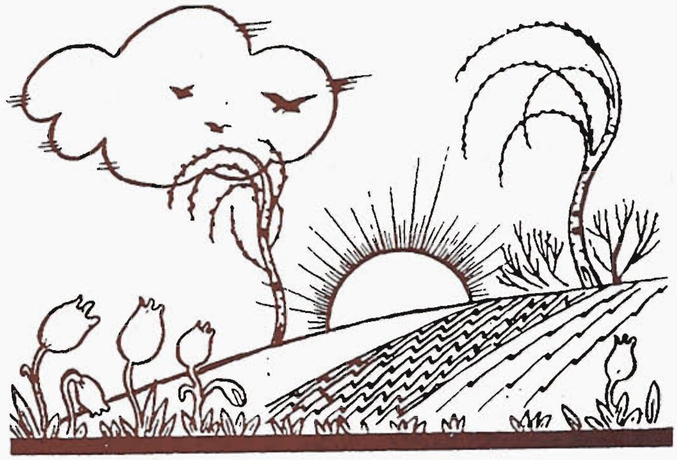
Впала баба снігова,
Відлетіла голова,
Відірвались руки й ноги
Коло плоту, край дороги.

Вчора був мороз і сніг,
Що поля й ліси наліг,
Вчора ще була зима,
А дивись — уже нема!

———————

Танути — таяти, топитися (to melt).





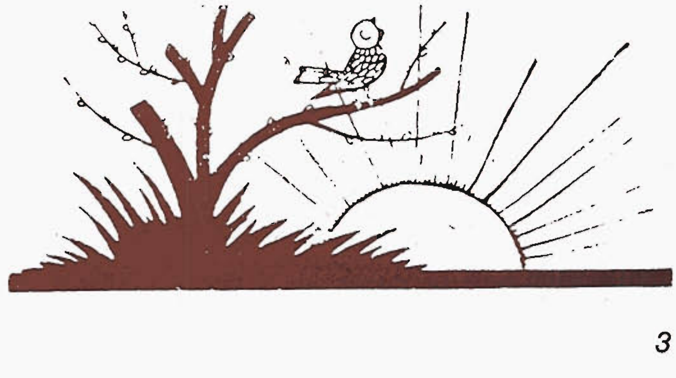
Марійка ПІДГІРЯНКА

БЕРЕЗЕНЬ

Все раніше ясне сонце
На свій шлях виходить,
Все тепліше по віконцях
Промінячком водить.
Щораз довше огріває
Замерзлу земельку —
Всміхається, обіцяє
Пору веселеньку.
Всміхається приязненько,
Що вже минув лютий,
Що приходить березенько
Річечку розкути.
Розкувати річку з льоду,
Сніги розтопити,
Сонячнії бережечки
Квітами вистелити.
Насипати зілля-рясту
В садочку, в леваді —
Приходь, приходь березеньку,
Діти тобі раді!

———————

Ряст — лічнича рослина, яка на весні цвіте білими, червонуватими або фіолетними китичками квітів (primrose), теж зелень, трава, земля, вкрита зеленню; **левада** — meadow.



КОШИЧОК

(Ілюстрації Ірини Молодецької)

Був собі раз кошичок, круглесенький, перепоясаний рожевою стяжечкою, окрашений парою штучних вишеньок. Був він власністю дівчинки Олюсі, що дуже його любила і брала всюди з собою.



Але одного разу поклала Олюся забагато яблук у свій кошичок, тоненька ручка не видержала і розірвалася. Олюся заплакала. Щоб успокоїти доню, мама купила їй новий кошичок, а той викинула на горище, де було багато старих, непотрібних речей.

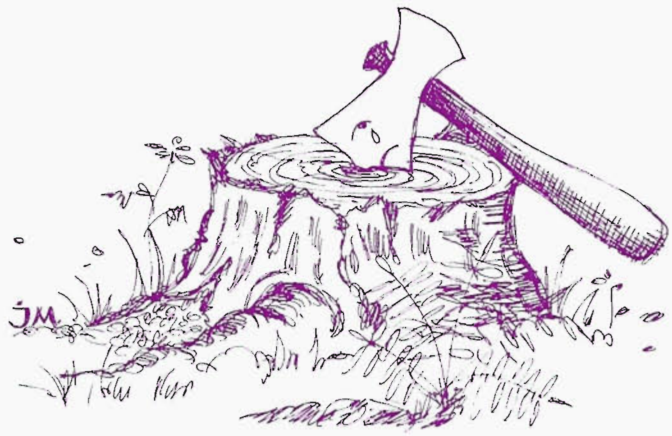
Сумно жилося нашому кошичкові на горищі. Він привик бути корисним, привик сповняти Олюсі всякі услуги, а тут мусів сидіти бездільно і нудьгувати. Кошичок часто тихесенько плакав, так щоб інші його товариші не бачили, бо боявся, що будуть з нього насміхатися.



Бо ж дірявий горщик був дуже вдоволений зі свого перебування на горищі.

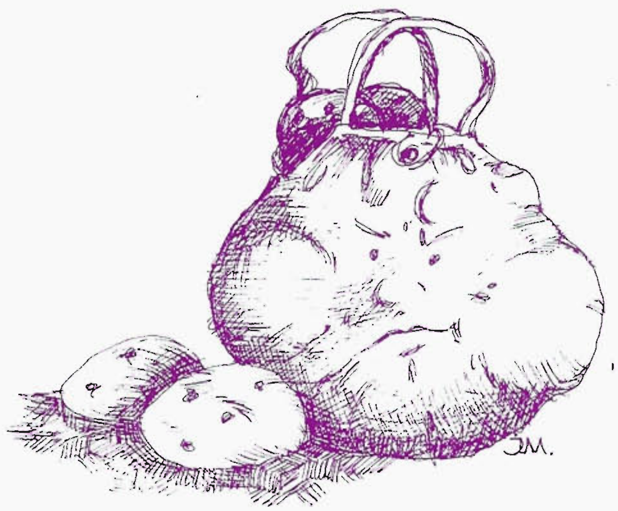
— Тепер я можу спокійно зажити собі тут, — казав не раз. — Колись ставили мене на вогонь, я дуже терпів, а вже найгірше не любив я, коли мене мили дротяною щіткою.

— І я щаслива тут, — казала надщерблена сокира. — Колись мною рубали дерево, це боліло мене і боліло дерево. Я не могла слухати пораненого дерева. Я завжди терпіла.



Стара шкіряна торба теж була вдоволена, бо господиня залишила її в спокою.

— Кожного дня я мусіла йти з господинею на базар, і вона пакувала в мене стільки різних речей, що я аж тріщала з болю. А як було мені неприємно, коли не раз роздушилися яйця і мене забруднили. Одного разу господиня напакувала в мене повно брудної бараболі. Бруд виїдав очі, а одна зогнила



бараболя заткала мені ніс, і я не могла дихати. Я щосили крикнула і трісла. Щойно від того часу маю спокій.

Кошичок слухав цих оповідань своїх товаришів. Одначе він ніколи не нарікав, бо пам'ятав, що йому в Олюсі жилося добре. Він згадував, що з нею ходив до парку, і тоді Олюся клала в нього пахучі пампушки та шоколядки. Вона брала його, коли йшла з мамою до міста, а там мама купувала Олюсі всілякі іграшки, що їх Олюся клала у свій кошичок. Одного разу мама купила Олюсі маленьку лялю —

таку, що очі заплющувала, коли лежала. Кошичок ніс цю лялю з міста додому.

А вже найбільше любив кошик, коли Олюся брала його з собою на ріку, купатися. З ріки до дому ніс він всілякі предивні камінчики та черепашки, якими Олюся опісля бавилася вдома.

Та це вже проминуло, і кошичок згадував з тугою ті часи. Одного разу оповів він свою тугу своїм товаришам, а вони почали з нього сміятися.

— От, маєш за чим жаліти, — казав старий капелюх. — Будь щасливий, що живеш спокійно і ніхто тебе не зачіпає.

Відтоді кошичок мовчав і нікому не жалівся, але він ніколи не міг зрозуміти, як можна почуватися щасливим без праці, без корисних діл. Так проминула зима і настала весна.

Одного соняшного весняного дня прилетіла на горище пара пташок. Вони облетіли кілька разів горище і, оглянувши всі речі, зупинилися коло кошичка. Щось пощебетали і почали зносити у кошичок пір'я та вовну. Пташка знесла кілька яєчок і почала їх вигрівати.

Щойно тепер жалітимеш за давнім спокоєм, — казала кошичкові шкіряна торба.

— Побачиш, як то буде, коли виклюються з яєчок пташенята.

Одначе кошичок не турбувався. Він був задоволений, що міг урешті бути комусь на користь. Маленькі, голенькі пташенята здавалися кошичкові негарними. Але коли підросли і поросли пірям, кошичок не міг намилуватися ними.

Родина пташок, батьки і діти, дуже любилися. Мама вчила діточок літати, а тато дбав про поживу. Опісля мама і тато вчили своїх маленьких ловити



мушок та всіляких хробачків. А ввечері і перед сном батьки вчили дітей співати.

Кошичок був дуже щасливий, що саме його вибрала собі родина пташок на помешкання. Він більше не нудьгував і не жалів за колишнім веселим життям у дівчинки Олюсі.

Л. Т.

———

Пояснення-словничок: **стяжечка** — стрічечка (ribbon); **горище** — garret; **річ** — предмет (thing, object); **нудьгувати** — to be bored; **терпіти** — to suffer; **дротяна щітка** — wire brush; **надщерблений** — щербатий (chipped); **базар** — market; **тріщати** — to crack; **тріснути** — лопнути (to split); **нарікати** — to reproach; **заплющувати** — to close one's eyes; **черепашки** — shell; **вигрівати** — тут: висиджувати (to hatch); **виклювати** — to peck up.

Роман ЗАВАДОВИЧ

ЗУСТРІЛИСЯ ДІТИ З СОНЦЕМ

Було біло, стало сіро,
Потім поле почорніло.
Теплий Вітрик стриб з-за плота,
В нього, знай, тепер робота:
Сірі хмари розгортає,
Синє небо замітає.

А з-за хмари Сонце: Ку-ку!
Дайте личка, дайте руку!
Як тут жили, зимували,
Чи за мною не скучали?
Нас бо хмари розлучили,
Слід мій мряки застелили.

А з-за шибки діти: Друже!
Як стужилися ми дуже!
Хоч Зима тут панувала,
Льодом нас тут не скувала,
Хоч Морозець люто дмухав,
То з нас кожний в пальці хухав.

І хоч Вихор в очі віяв,
То нічого нам не вдіяв,
Бо надія в серці тліла,
Що весна поверне мила,
Вкриє поле квіточками,
Піде в танець з діточками.

———

Стриб від **стрибати** — to jump; **скучати** — to be bored; **стужити за кким** — to grieve; **мряка** — drizzle, mist; **хухати** — дмухати (to blow), **тліти** — жевріти, повільно без полум'я горіти (to glow).

БЕРЕЗНЕВІ РОКОВИНИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній, новій
Не забудьте пом'янути
Незлим тихим словом...

Пригадайте, читачі, кому належать ці рядки. Так, їх написав геніяльний поет Тарас Шевченко. Хоч народився він на українській землі, писав про свій знедолений народ, але його ім'я відоме всім народам світу. Тарас Шевченко уболівав за всіх покривджених людей. Поет вірив, що колись український народ скине ярмо і стане вільним та щасливим.

1840 року в Петербурзі вийшла перша збірка українського поета ,,Кобзар". Назвав свою збірку Тарас Шевченко так тому, що колись давно ходили по Україні від села до села народні співці з бандурами та кобзами. Називали їх кобзарями. Вони оспівували славне минуле України. Тарас Шевченко теж був народним співцем, і ми тепер звемо його Великим Кобзарем.

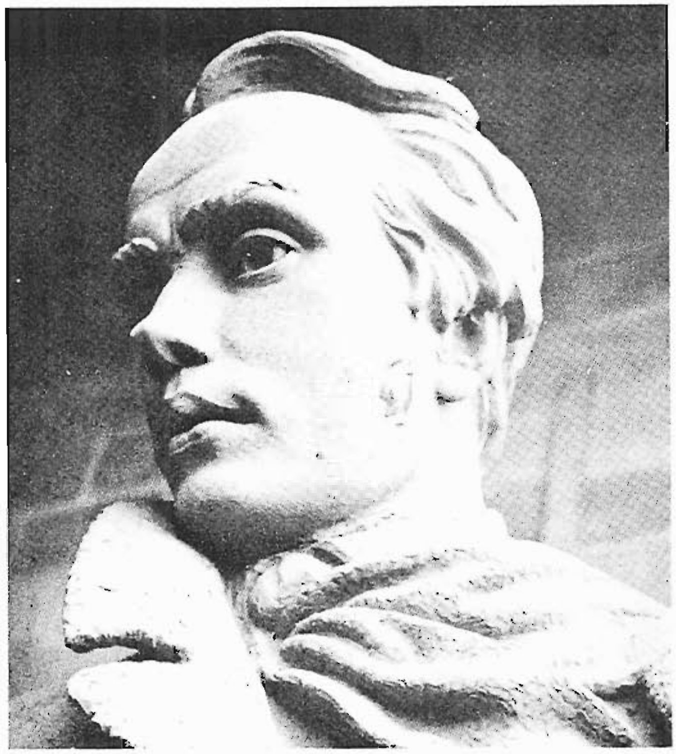
За вірші російський цар віддав поета в солдати, вислав його на заслання і заборонив йому писати. Та хіба можна примусити сонце не світити, птицю не співати, поета не писати вірші? Тарас Шевченко і на засланні оспівував свою милу Україну.

Багато віршів присвятив поет дітям, бо ніжно їх любив.

Вірші великого українського поета перекладені майже всіма мовами світу. І для вас, юні читачі, ,,Кобзар" повинен стати настільною книгою.

Леся Українка у своїй поезії ,,На роковини" так пише про Шевченка:

,,Він перший за свою любов
Тяжкі дістав кайдани,
Але до скону їй служив
Без зради, без омани..
Усе знесла й перемогла
Його любови сила.
Того ж великого вогню
І смерть не погасила."



Тарас Шевченко
(9-го березня 1814 — 10-го березня 1861)

Поетка Г. Камарівна в вірші ,,Т. Шевченкові" присвячує кілька теплих слів борцеві за волю рідного народу:

,,Не на шовкових пелюшках,
Не у величному палаці, —
В хатині бідній він родивсь
Серед неволі, тьми і праці.

Нещасна мати сповила
Його малого й зажурилась,
І цілу ніченьку вона
За сина-кріпака молилась."

ЗАПОВІТ

Як умру, то поховайте
Мене на могилі,
Серед степу широкого,
На Вкраїні милій:

Щоб лани широкополі
І Дніпро і кручі
Було видно, було чути,
Як реве ревучий!

Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте,
І вражою злою кров'ю
Волю окропіте!

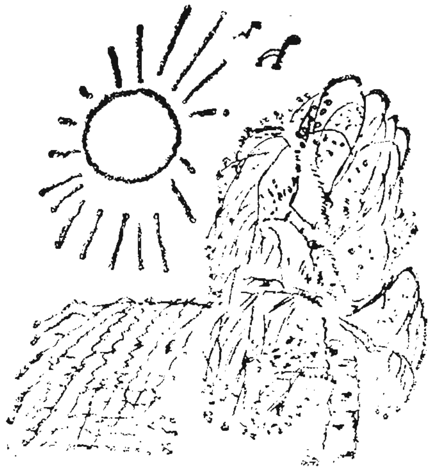
І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній, новій,
Не забудьте пом'янути
Незлим, тихим словом.

ВІРШІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ВЕСНА

Встала весна, чорну землю
Сонну розбудила,
Уквітчала її рястом,
Барвінком укрила;
І на полі жайворонок,
Соловейко в гаї
Землю, убрану весною,
Вранці зустрічають...

Ряст — лічнича рослина (primrose)



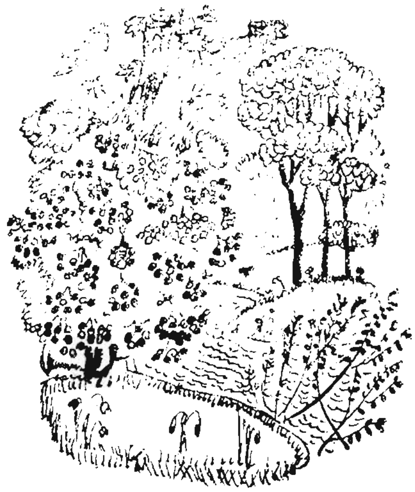
ЗЕЛЕНИЙ ГАЙ

Он гай зелений похиливсь,
А он з-за гаю виглядає
Ставок, неначе полотно,
А верби геть понад ставом
Тихесенько собі купають
Зелені віти...

КОБЗАР

Вітер віє-повіває,
По полю гуляє.
На могилі кобзар сидить
Та на кобзі грає.
Кругом його степ, як море
Широке, синіє;
За могилою могила,
А там — тільки мріє.
Сивий ус, стару чуприну
Вітер розвіває;
То приляже та послуха,
Як кобзар співає.

ЧЕРВОНА КАЛИНА



Зацвіла в долині
Червона калина,
Ніби засміялась
Дівчина-дитина.
Любо-любо стало,
Пташечка зраділа
І защебетала.

ВЕЧІР

Сонце заходить,
Гори чорніють,
Пташечка тихне,
Поле німіє...
Чорніє поле,
І гай, і гори,
На синє небо
Виходить зоря.

РЕВЕ ТА СТОГНЕ

Реве та стогне Дніпр широкий,
Сердитий вітер завива,
Додолу верби гне високі,
Горами хвилю підійма.
І блідий місяць на ту пору
Із хмари де-де виглядав,
Неначе човен в синім морі,
То виринав, то потопав.
Ще треті півні не співали,
Ніхто ніде не гомонів,
Сичі в гаю перекликались,
Та ясен раз у раз скрипів.

Гомоніти — to hum, to make noise; **сич** — хижий птах із родини совиної; **ясен** (або ясень) — рід листового дерева (ash tree).

Олександер ЮЩЕНКО

ПРОЛІСКИ — ОЧІ БЕРЕЗНЯ

Весно, весно, весняночко,
Вітаємо тебе!
Виходимо із ґаночка
Під небо голубе.
Весни очата синії
У нашому гаю.
Весни очата — проліски
У рідному краю.
Весна до нас прилинула
Нам квіти висіва,



Над гаєм, над долиною,
Веселої співа.
Втекла зима сердитая
З морозами лиха!
Весна, весна, як ластівка,
Щебече, не стиха.

Олександер ОЛЕСЬ

ВЕСНА ІДЕ!

Та це ж весна,
Бо тане сніг.
Дивись, струмок
Згори побіг.

Шумить вода,
Ламає все,
Весна іде,
Тепло несе.

Шумить, гуде
Веселий гай,
І гомонить:
„Вставай, вставай!"

Розтане сніг,
Зима мине,
Земля кругом
Цвісти почне.

Дітей малих
Веселий рій
Помчить із хат
На луг мерщій,
Радіє все,
Співає все:
Весна іде,
Тепло несе.

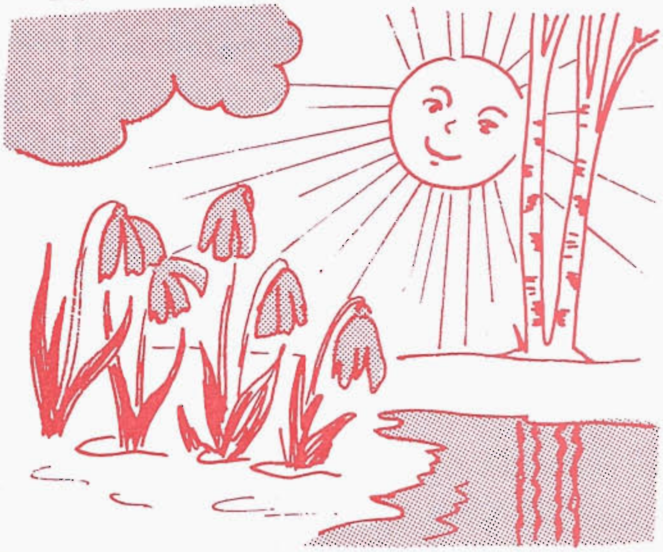
———

Танути, розтанути — топитися (to melt); **струмок** — brook, stream; **помчати** — побігти; **мерщій** — quick.

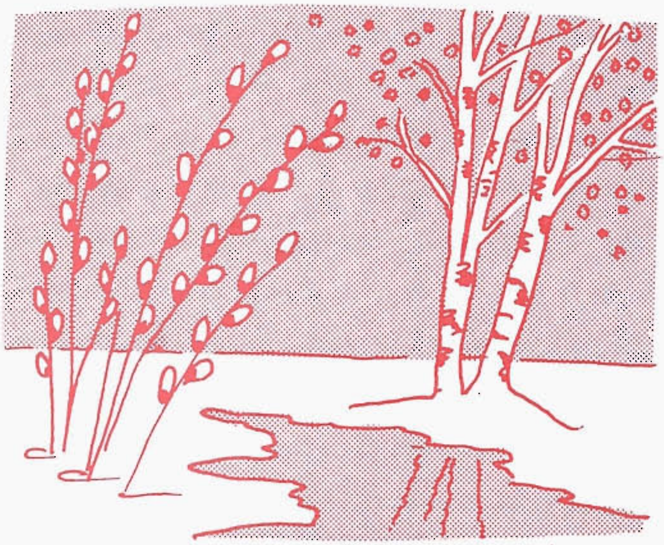
Текст: Світлана КУЗЬМЕНКО

Ілюстрації: Іван БРИКОВИЧ

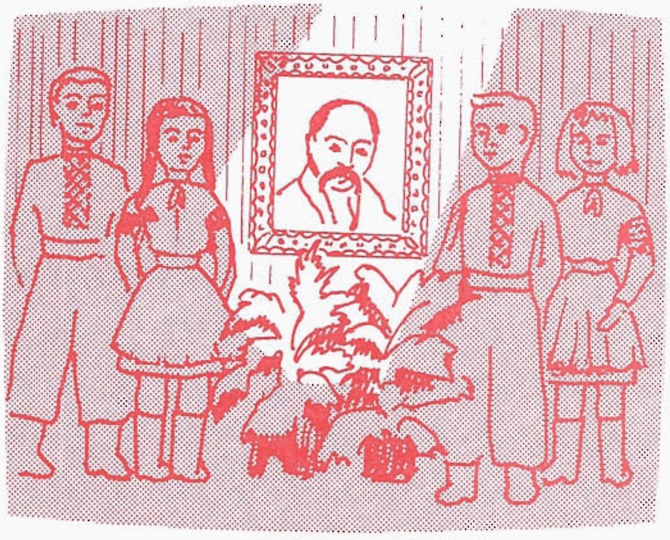
ІВАСЬ-МУДРАСЬ



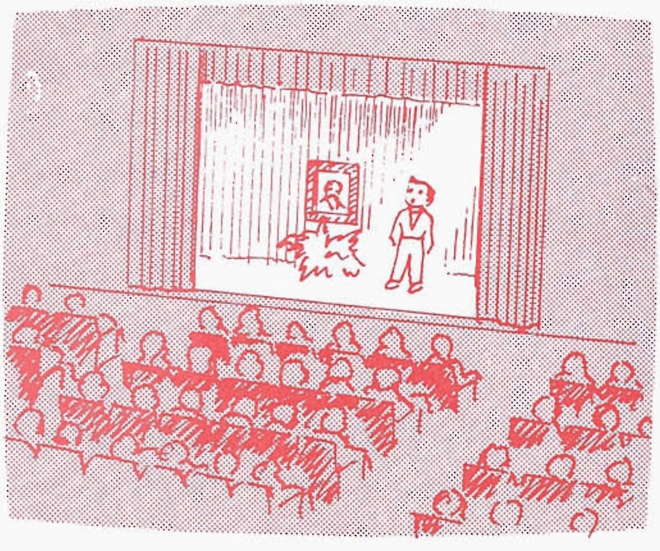
Як усі і сподівались, —
Так у березні і сталось.
Сонце світ тепліше гріло,
Землю силою поїло.
Перших пролісків малята
Засиніли біля хати.



Верби стали розцвітатись,
Щоб з весною привітатись.
А береза запишалась,
Листям вбратися збиралась.
І у березні — всі знають —
День Шевченка відзначають.



Свято це — вже так ведеться —
Академією зветься.
В залі тихо і святково,
Чітко чути кожне слово.
Слово щире і глибоке —
Українського пророка.



Кожне слово лунко лине.
В кожнім слові — Україна.
Учні славно виступали —
Все на пам'ять добре знали.
А промову мав Івась —
Не даремно ж він Мудрась.

Проліска — mercury; **лунко** — голосно, дзвінко.

МНОГІЇ ЛІТА

З нагоди 80-ліття з дня народження письменника для дітей Романа Завадовича прислали йому поздоровлення, привіти, віршики та рисунки учителі й учні з таких українських шкіл — з Ню-Йорку, Філядельфії, Клівленду, Нюарку, Ірвінґтону, Пассейку, Йонкерсу та Чікаґо. Народженик щиро їм усім дякує, що пам'ятали про нього. Він радується, що є ще наші діти, які люблять українські книжки і шанують мову своїх батьків і дідів.

Привітів було багато, тож редакція ,,Веселки" вибрала лише кілька:



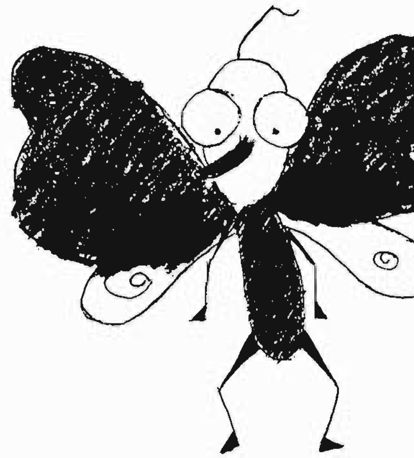
Ірина Романюк, Чікаґо

Шановний Пане Завадович

Я поздоровляю Вас з нагоди Ваших уродин. Бажаю Вам доброго здоров'я, що Ви ще дальше писали нам, дітям, такі гарні оповідання і вірші. Цього року я є в п'ятій клясі і в нашій читанці є Ваша пісня "Ангели на Землі", котра мені дуже вподобалася.

Я також хочу Вам побажати веселих Різдвяних Свят і щасливого 1984 року

Дарця Фесак, Йонкерс, Н.Й.



Та й метелик у садку
Між дерев літає,
Полизав би й він медку
Але де — не знає.

від:
Камарка і Джемня Бенкетника

З днем уродин
Бажаю щастя, кріпкого
здоров'я та многих літ!

— Дам'ян Коваль
учень 4ої кляси рідної школи Йонкерс

У хатині маленькій
Печу торт смачненький.
Торт прикрашають малини
На Ваші уродини.
Шлю щирий привіт
І співаю: многих літ.

Роман Назаревич,
Щоденна школа св. Миколая в Чікаґо

Всі звірі зібрались танцювати,
Ювілята привітати.
Усі радіють нашим святом
І милим нашим ювілятом.

Катря Єтзель і Петруся Коверко,
Щоденна школа св. Миколая в Чікаґо

Вже музики красно грають,
Гопака всі вибивають,
Вам, Пане Професоре,
Многая літа всі співають.
Скрипка грає,
Бас гуде,
В честь Ваших уродин
В нас чудесний хор іде.

Роман Маринець і Ричард Соліта,
Щоденна школа св. Миколая в Чікаґо

Дорогий Пане Завадович! Ми сьогодні читали в „Веселці" „Найкращі чари". Ваші книжки є дуже цікаві. Книжки вчать нас про інші країни. Моя улюблена книжка, що Ви написали, є „Гоца Драла". Я маю вдома багато „Веселки" і різні Ваші книжки. Всього найкращого Вам!

Уляна Загайкевич,
учениця 5-ої кляси Школи Українознавства в Ню Йорку



Богдан ЛЕПКИЙ

Ілюстрація Мирона ЛЕВИЦЬКОГО

ВЕСНЯНКА

Вже сонце пригріло,
Зі стріх вода капле,
Молодому школяреві
Мандрівочка пахне.

Подай, брате, руку!
Підемо на поле,
Бо там тепер — кажу тобі —
Краса, як ніколи.

Шовкова травиця,
Збіжжя зеленіє,
Колишуть їх вітри буйні,
Як солодку мрію.

Вітри їх колишуть,
А пташки співають —
Вдячним серцем рідну землю
З весною вітають.

Та як не вітати,
Щастя не бажати,
Коли тая земля для нас,
Як для дітей мати!

Вона нас зростила,
Вона про нас дбає —
Хто не любить свого краю,
Той серця не має!



Валентина ЮРЧЕНКО *Ілюстрація Ярослави КУЧМИ*

БРАВИЙ СТРУСЬ



Коли тут в нас осінь плаче
Й наближається зима,
В Африці пора гаряча,
В тих краях зими нема.

Там, в сухих, високих травах,
У степу, серед пісків,
Оселилася родина —
Двоє велетнів-струсів.

У просторому гніздечку,
У траві рядком лежать
Їхні двадцять два яєчка,
Кожне важить фунтів п'ять.

У яєчку, як у хаті,
Виростає струсь малий, —
Прийде час і струсеняті
Стане тісно в хатці тій.

Мама, лагідна струсиха,
На гнізді сидить, мов дах.
Береже гніздо від лиха
Тато-струсь, цибатий птах.

Вдень у них усе турботи,
Треба їжі для обох,
А вночі нема роботи,
При гнізді сидять удвох.

Ніч прийшла, спадає спека,
Степ спокійно спочивав,
Тільки чути десь далеко
Рикав лев і птах кричав.

Навкруги було все тихо,
Затишне в траві тепло,
Сонну голову струсиха
Заховала під крило.

Струсь заснув і снив приємно,
А чекала їх біда,
Бо голодна, зла гієна
Підкрадалась до гнізда.

На яєчка дуже ласа,
В неї зуби, як ножі...
Ой, — струсиха затряслася —
Струсю, лихо! Поможи!

А гієна зуби шкірить,
Засвітились очі злі,
Дибки шерсть стає у звіра,
Звір пригнувся до землі...

Вмить на ноги струсь зірвався
Боронити рідний дім,
Бій жорстокий розпочався
З хижим ворогом лихим.

Злу гієну бив ногами,
Відбивав лихий наскок,
Шарпав дзьобом, пазурцями,
Кров лилася на пісок...

Битва там була шалена —
В струся зранене крило,
Та втекла лиха гієна,
Їй несолодко було!

Врятував своє гніздечко
Птах відважний тато-струсь,
А за тиждень і яєчка
Поодинці — трісь! та хрусь!

Ой, нелегко струсенятам
Діставатися на світ,
Шкаралупку пробивати,
Бож вона тверда, як лід!

Вже на волі струсенята —
Чи не радість для батьків
У своїй родині мати
Стільки дочок і синів?!

Струсь — ostrich; **гієна** — hyena; **велетень** — giant; **шерсть стає дибки** — my hair stands on end; **наскок** — напад (attack); **шкаралупка** — egg-shell.

ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ

В лютому ц.р. відбулися XIУ Зимові Олімпійські ігрища в столиці Босні Сараєво, Юґославія. Участь у змаганнях взяло 1,500 спортовців із 49-ох країн світу за державним принципом. Приглядалося змаганням понад 60 тисяч глядачів. У ЗСА любителі зимових спортів мали змогу спостерігати ці ігрища на телевізорах. Станція „ЕйБіСі" набула право передавання за 91 мільйонів долярів. Вістки про хід змагань передавали світові 7 тисяч журналістів і фоторепортерів.

Sarajevo ´84

Ви напевно знаєте зі школи, де лежить Греція. Ось на мапі Европи, у південній її частині, видно досить великий острів, що немов виринає з вод Середземного моря. Це Греція, звідки походять Олімпійські Ігри, міжнародні змагання в спорті, де беруть участь атлети-спортовці трохи не всього світу.

Олімпійські Ігри дістали назву від гори Олімпу, що є найвищою вершиною Греції. В давнину, ще перед народженням Ісуса Христа, поганські греки вірили, що на Олімпі живуть їхні боги. Там стояли палаци, що їх, мовляв, збудував Гефест, бог-коваль. Батько богів Зевс, мав тут свій престіл, разом з ним жило тут чимало інших богів, його братів, сестер і дітей. На Олімпі сіяло світло, що ніколи не заходило, тут панувало безконечне літо. Лише нижче клубочились хмари, що закривали ворота, якими боги виходили деколи на землю або вертались до своїх осель на Олімпі.

Під горою було місце, де греки влаштовували спортові змагання на пошану Зевса. То було святилище, прикрашене святинями, пам'ятниками, статуями, театрами. У святині Зевса стояла його статуя, зроблена з золота і слонової кости. Тут теж був стадіон для спортових змагань.

Олімпійські Ігри почалися в давні часи. Видно, що греки вірили, що Зевс, володар світу, любить спорт і чесне змагання молоді за першість. Спочатку це були біги, потім впроваджено до ігор кидання диском, скоки, навкулачки, перегони на колісницях тощо. Змагання тривали приблизно шість днів. Ігри закінчилися в 394 р. по народженні Христа, коли заборонив їх римський імператор Теодозій, мовляв, ці поганські гри опоганюють дух християнства.

Але в новітні часи люди почали знов більше цікавитися спортом. Вони пригадали собі колишні Олімпійські Ігри. На Олімп прибула комісія дослідників-археологів, які докладно перевірили місцевість і навіть відкрили з-під шару землі останки будинків. І тоді серед спортовців постала думка відновити Олімпійські Ігри, щоб заохотити молодь до спорту. І так, як у давнину, спортовці мали змагатися, хто з них буде найкращий у вибранім спорті. Переможці мали одержати почесні нагороди, одну із трьох медалів — золоту, срібну чи бронзову.

І так, у 1896 р. почалися нові модерні Олімпійські Ігри в Атенах, столиці Греції, з участю покищо змагунів з 13 країн. Ігри швидко здобули собі розголошення. Потім ігри відбулися в Парижі, Сейн Люїсі, Лондоні, Стокгольмі і так далі аж до сьогоднішнього часу. Досі було 22 літні та 14 зимових ігор у різних містах Европи, Америки, Азії та Австралії.

З ходом часу до ігор зараховано щораз нові роди спорту. Приєднано зимові спорти — гокей, їзду на ковзанах і на лижах. Звичайно, зимові ігри відбувалися окремо від інших в інший час та в інших місцевостях, де був сніг і лід. До олімпійських ігрищ приєднано кошівку, плавання, стріляння з лука і рушниці, дужання, піднесення тягарів, бокс і чимало інших родів спорту. Встановлено, що учасники мусять бути аматори, а не професійні спортовці, як це було в давній Греції.

Олімпійські Ігрища стали одною з найбільших атракцій всього світу. Ті, що одержали нагороди, мають всесвітню славу. Так було і в стародавній Греції, де переможця нагороджено оливним вінцем з святого дерева, і він в'їжджав до свого міста на парадній колісниці. Все місто вітало його з музикою і піснями, а поети писали на його честь окремі поеми-вірші.

М. М.

Пояснення-словничок: **виринати** — to dive out; **вершина** — top, summit; **клубочитись** — to swirl, to roll; **святилище** — святе місце (sanctuary); **слонова кість** — ivory; **першість** — тут: championship; **боротьба навкулачки** — box; **колісниця** — chariot; **опоганювати** — to defile, to pollute; **шар** — верства (layer); **розголошення** — spread; **ковзани** — skates; **лижви** — ski; **аматор** — любитель, що займається якимсь ділом з приємністю, не для зарібку; **професіонал** — що займається якимсь ділом з досвідом і має з того користь.

„ВЕСЕЛКА" ЗАЗНАЛА ДВІ БОЛЮЧІ ВТРАТИ

Сповіщаємо наших читачів про смерть довголітнього ілюстратора нашого журналу проф. Михайла Михалевича і про смерть автора Івана Керницького — ІКЕР-а.



Михайло Михалевич

Михайло Михалевич народився в 1906 році в Києві. По матері походив з козацького роду оборонців Батурина, столиці України за часів гетьмана Івана Мазепи.

Його дід Панас Михалевич був арештований російським царським урядом і засланий на Сибір.

Михайло Михалевич студіював мистецтво в Київському Інституті. В 1931 р. перейшов нелеґально річку Збруч і поселився в чеській Празі. Тут студіював у Мистецько-промисловій школі, яка мала европейську славу. Опісля два роки студіював у Державній академії графіки. Брав участь у боротьбі за самостійність Карпатської України.

Як мистець-маляр виконував ікони, іконостаси, стінописи в церквах, театральні декорації, мистецькі афіші. Кілька років перед смертю почав малювати велику картину на тему Хрищення України.

М. Михалевич відомий як ілюстратор, спеціяльністю якого були обкладинки книжок. Оформив багато видань для дітей і молоді, в тому друге видання збірки історичних оповідань Володимира Барагури „Меч і книга", до якого, поруч Петра Андрусева, виконав додаткові ілюстрації й кольорову обгортку.

У „Веселці" почав працювати ілюстратором від початку появи журналу (вересень 1954) майже до останніх хвилин свого життя. Малював історичні картини, баталістичні сцени (битви), побутові картини. Зокрема любив малювати звірят.

Любив дітей і молодь, журився долею „Веселки", тішився її успіхами. В листі до редакції з 3-го листопада 1983 р. писав: „Посилаю останні ілюстрації... „Веселку" покидаю нерадо." Помер у Філядельфії 9-го лютого 1984 року.

Співробітник „Веселки" від дня її появи письменник-гуморист Іван Керницький (ІКЕР) помер несподівано 14-го лютого ц.р. При кінці 1983 р. громадянство відзначило його 70-ліття. Писав для старших і для дітей оповідання, казки, історійки-гумористки, сміховинки, п'єси, сценки, радіомовлення. Перші його писання для дітей були друковані в львівському „Дзвіночку" на початку 1930-их років. Редаґував цей журнал Юра Шкрумеляк, а потім Володимир Капина. Оповідання ІКЕРА „Миколайко" було надруковане в тижневику „Неділя" ще до Другої світової війни.



Іван Керницький-ІКЕР

За німецької окупації писав до журналу „Малі Друзі", що його редаґував Богдан Гошовський. В Українському видавництві Краків-Львів в 1943 р. вийшла книжечкою п'єса на чотири картини І. Керницького „Квіт папороті" або „Малий Мирон" про дитячі роки Івана Франка. Написав він теж одноактову сценку, яка вийшла циклостильним виданням, „На Білій горі" про поета-пробудника Галицької Землі Маркіяна Шашкевича.

Після прибуття до ЗСА І. Керницький співпрацював з „Веселкою" від першого її числа. Крім того дописував до юначого журналу СУМ „Крилаті", до новацького пластового журналу „Готуйсь" та писав на дитячі теми у „Свободі", „Новому шляху" (Вінніпеґ), у альманахах, збірниках тощо.

Перед смертю ІКЕР готував до друку збірку „Для дітей і про дітей". Вона мала появитися з передмовою ред. Б. Гошовського. Несподівана смерть не дала авторові побачити її надрукованою. У збірці поміщені кращі писання автора, зокрема матеріяли, друковані в „Веселці". Треба сподіватися, що знайдеться якийсь меценат, який дасть змогу видати її посмертно.

Діти, помоліться за спокій душ обох Співробітників „Веселки", які частину свого життя присвятили вам.

В. Б.

Ганна ЧЕРІНЬ

НА ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ ШЕВЧЕНКА

**Щороку в березні до нас
Значний приходить день:
Це ж народився наш Тарас,
Творець палких пісень.**

**Це день народження того,
Хто нашим Батьком став,
Хто задля народу свого
На засланні конав.**

**В той час страждав наш бідний люд
В московському ярмі.
Через гнітючий рабський труд
Жилось, як у тюрмі.**

**І от за те, що наш поет
За нарід свій повстав,
Його заслали в дикий степ,
Позбавили всіх прав.**

**Тарас любив свій рідний край,
Ні на який у світі рай,
На жадну в світі він країну
Не проміняв би Україну!**

**Повік живуть його слова,
Що кличуть нас у бій
За нашу волю і права,
За вільний устрій свій.**

**Із Києвом у парі Львів
До змагу кличе нас
Так, як навіки заповів
Великий наш Тарас.**

**Тому складаємо в цей день
Тарасові поклін.
Слова його святих пісень —
Для нас — свободи дзвін.**

———————

Конав — тут: терпів, страждав; **люд** — нарід; **ярмо** (yoke) — тут: неволя; **рабський труд** — невільницька праця; **заслання** — exile; **заслати** — to exile; **устрій** — установлений порядок у громаді (social order).



1983-11-19

Дорога "Веселко"

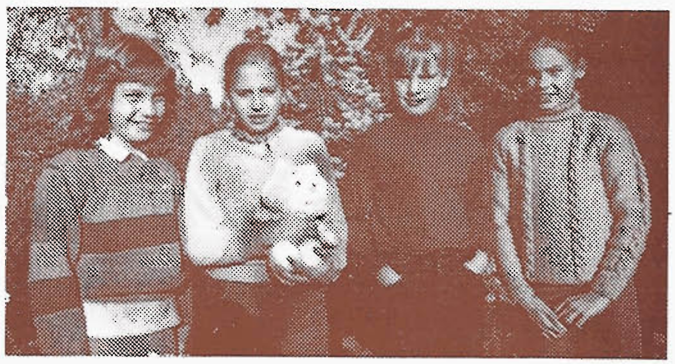
Сьогодні хочу вам подякувати за гарні відносини які я, брат Борислав і мої товаришки мали з Веселкою за останні кілька років.

Ми радо читали Веселку і до неї дописували як учні Оттавської ко-оперативної школи. Ми всі вже закінчили і перейшли тепер на курси українознавства. Літом 1983 р. я також успішно закінчила свій останній новацький табір "Батурин-83" і на свято Державності (січня 1984) з своїми товаришками перейду до юначок.

Хоч я і мій брат Борислав, стали старшими і вже маємо інші зацікавлення то ми ще дістаємо і переглядаємо "Веселку" бо наш молодший брат Ярослав вже читає і може ще щось напише або намалює.

Вкладаю вам знимку ваших улюблених читачок: Ванеса Божилов, Оленка Пясецька, Мотря Цмоць і Зорянна Кіт.

Ваша Читачки
Зорянна Кіт



**На світлині від ліва: Ванеса Божилов, Зорянна Кіт, Оленка Пясецька, Мотря Цмоць.
Фото з осени 1983 року.**

Відповідь Редакції: Дорога Зорянно! Дякуємо за листа і фото. Нам теж було приємно втримувати добрі взаємини й співпрацю з Тобою, Твоїм братіком Бориславом і Твоїми товаришками. Тішить нас, що ви всі закінчили початкову школу й перейшли на курси українознавства, що відбули пластовий табір і стали юначками. Найбільше радіємо тим, що далі цікавитеся „Веселкою". Чекаємо на листи, дописи й малюнки Твого молодшого братіка. Поздорови своїх товаришок, що на фото.

Щиро вітаємо й бажаємо успіху!

Текст: Роман ЗАВАДОВИЧ *Ілюстрації: Іван БРИКОВИЧ*

Гоца драла



Вчора ґномик Ромтомтомик
Забарився у знайомих.

Йде додому через ліс,
Глип, усюди тане сніг.

Всі стежки позаливав,
Де лиш глянеш — всюди став.





Зажурився ґном, аж чує
Хтось до нього чимчикує.

Каже вивірка з соснини:
— Ти сідай мені на спину!

Скаче вивірка, мов птах,
По деревах, по гілках.

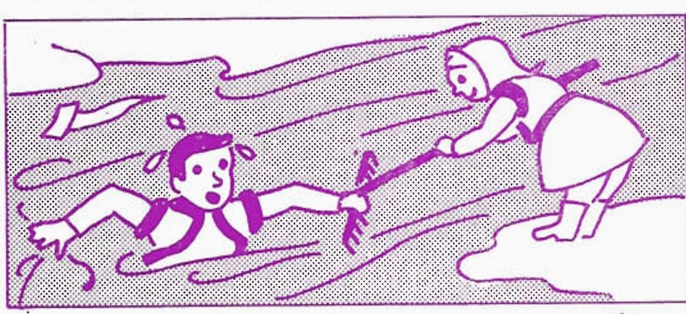




Та скінчився ліс. З вербиці
Ґном зробив собі милиці.

Хап під пахи, йде сміливо
По баюрах, що аж диво.

Хатка Гоци показалась —
Враз милиця поламалась.





Ґном хитнувсь і хлюп в баюру
Під снігову кучугуру.

Гоца вибігла з-за брами,
Ґнома притягла граблями.

В тепле ліжко положила,
Теплим чаєм напоїла.

Забаритися — затриматися довго, загаятися (to be late, to delay); **чимчикувати** — іти дрібним кроком; **милиця** — crutch; **граблі** — rake; **баюра** — pool, puddle; **кучугура** — сніговий насип (snow hill).